

Буковинський державний
медичний університет

Міністерство охорони здоров'я
України

Департамент охорони здоров'я
Чернівецької обласної
військової адміністрації

МАТЕРІАЛИ

**науково-практичної конференції
з міжнародною участю**

**“СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ДІАГНОСТИКИ, ЛІКУВАННЯ ТА
ПРОФІЛАКТИКИ ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГІЧНОЇ ПАТОЛОГІЇ
В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ МЕДИЧНОЇ ГАЛУЗІ”**

**29-30 вересня 2022 року
м. Чернівці**

**Чернівці
2022**

УДК: 616.5+616.97]-036-07-08-084(063)
С 91

“Сучасні підходи до діагностики, лікування та профілактики дерматовенерологічної патології в умовах реформування медичної галузі”: Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Чернівці, 29-30 вересня 2022 року). Чернівці: БДМУ, 2022. 176 с. *(Затверджено вченою радою Буковинського державного медичного університету 22 вересня 2022 року, протокол № 3).*

У збірнику представлено матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю “Сучасні підходи до діагностики, лікування та профілактики дерматовенерологічної патології в умовах реформування медичної галузі”. Розглядаються актуальні аспекти діагностики, лікування та профілактики поширених інфекційних і неінфекційних дерматозів та інфекцій, що передаються статевим шляхом, шляхом застосування у медичній практиці новітніх методів діагностики та сучасних засобів системної та топічної терапії, призначення яких базується на засадах доказової медицини, а також актуальні питання оптимізації викладання дерматовенерології здобувачам медичної освіти з урахуванням реформування медичної галузі.

Наукові рецензенти: професор Ольга ДЕНИСЕНКО
доцент Михайло ПЕРЕПІЧКА

Організатори конференції не завжди поділяють думку учасників. У збірнику максимально точно відображається орфографія та пунктуація, запропонована учасниками.

ISBN 978-617-519-003-6

© Буковинський державний
медичний університет, 2022

**АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПОЄДНАННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО
НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ В ОКРЕМИХ МЕДИЧНИХ ВНЗ УКРАЇНИ
ТА ДИСТАНЦІЙНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ ПАЦІЄНТІВ
ДЕРМАТОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ, ЗУМОВЛЕНИХ ВІЙНОЮ
ТА ЗАПРОВАДЖЕННЯМ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ**

Коляденко Катерина Володимирівна,
доцент кафедри дерматології та венерології
з курсом косметології,
Національний медичний університет
імені О.О. Богомольця,
м. Київ, Україна

Федоренко Олександр Євгенович,
професор кафедри дерматології та венерології
з курсом косметології,
Національний медичний університет
імені О.О. Богомольця,
м. Київ, Україна

Актуальність. В лютневу ніч 2022 року Російською Федерацією було розпочато агресію проти України під назвою «спеціальна військова операція». Реально ж почалася повномасштабна війна на знищення суверенітету України та її громадян, що незворотно змінило до того звичний для суспільства спосіб життя. Звична для мирного часу система медичної допомоги стала вельми проблемною в окремих регіонах України. Гостро виникло питання як надалі надавати спеціалізовану дерматологічну допомогу пацієнтам у цій екстремальній ситуації та навчати студентів-медиків? Адекватний спосіб було знайдено шляхом активного використання інтернет зв'язку та онлайн спілкування в Facebook і Telegram. Хоча до цього досвід надання медичної допомоги під час війни базувався виключно на її здійсненні лікарями або безпосередньо на полі бою або в шпиталях.

Матеріали та методи. Відразу після початку війни клініцистами було створено кілька постів у Facebook, де повідомлялось про безкоштовну онлайн-консультацію під час війни. Зареєструватися туди міг будь-який медичний фахівець України за власним бажанням. Таким чином, лікарі дерматовенерологи почали отримувати запити про допомогу від потенційних пацієнтів за своїм медичним фахом. В значній мірі в роботі саме дерматологам допомагало те, що пацієнти зв'язувались по відеозв'язку або надсилали фотографії з ураженнями на ділянках шкіри різної локалізації. Ця ж система сучасної комунікації допомагала доволі об'єктивно оцінювати і результати такої дистанційної терапії по моніторингу стану висипань на шкірі до і після відповідної медикаментозної терапії.

Результати та їх обговорення. Отримані в ході такого вимушеного дистанційного консультування та лікування відеозображення різноманітних висипань на шкірі були своєрідною «клінічною базою» для онлайн розбору конкретних клінічних випадків з студентами окремих медичних ВУЗів України, зокрема і Національного медичного університету імені О. О. Богомольця, що в цей час проходили цикл навчання по курсу дерматовенерології. Відповідні консультування виявилось психологічно достатньо сприйнятливими для частини пацієнтів, враховуючи їх повну анонімність та безкоштовність, а також через можливість проконсультуватися паралельно у кількох медичних фахівців та порівняти їх рекомендації. Участь у такого роду фахових консультаціях виявилась до того ж досить прийнятною і для учбового процесу навчання студентів-медиків, що в період весни та літа проходили курс фахового вишколу на кафедрі дерматології та венерології з курсом косметології. Особливе пожвавлення таке навчання набувало у випадках, коли пацієнти, спочатку почувши рекомендації викладача, задавали питання - *«А чому інший лікар ставив мені інший діагноз та давав інші рекомендації?»*. Це змушувало лікаря-викладача детально обґрунтовувати поставлений діагноз та рекомендовану терапію. А студенти мали на наступне заняття письмово підготувати своє бачення диференційного діагнозу та лікування цього конкретного випадку.

Тож, такі неочікувані ситуації, на нашу думку, однозначно сприяли як розвитку клінічного мислення у студентів, так і стимулювали викладачів кожного разу більш уважно та критично оцінювати надану про себе пацієнтами аудіо та відео-інформацію. Кожний випадок таких «конфліктних» діагнозів потім неодмінно і детально аналізувався при активній участі самих студентів. При перевірці ж знань в кінці учбового 2-х тижневого циклу вбачалося помітно глибше засвоєння тієї частини учбового матеріалу, на яку випадковим чином припадав розбір та аналіз «профільного конфліктного» діагнозу та його колективного наступного обговорення.

Ще однією суттєвою особливістю фахових дистанційних рекомендацій у військовий час було та поки що є певне обмеження вибору можливих медикаментів, рекомендованих пацієнтам, через їх брак в аптечній мережі, особливо в сільській місцевості. Тож, доводилось переважно рекомендувати до використання кілька схожих за своєю дією медикаментів, що суттєво прискорювало і полегшувало як їх пошук, так і початок використання дерматологічними пацієнтами.

Також заслуговує на окрему увагу питання щодо психологічного несприйняття оточуючими факту наявності патологічних висипань на відкритих ділянках шкіри у тимчасових переселенців. Особливо гостро це проявлялось у випадках їх вимушеного перебування в неізольованих приміщеннях (спортивні зали шкіл, ангари, великі палатки) поряд з іншими людьми. Прикрою дійсністю є і те, що у певної частини населення все ще є побоювання бути мало не миттєво інфікованим при побутових контактах з поміченою ними висипкою на шкірі у дерматологічного пацієнта, змушеного публічно медикаментозно обробляти турбуючу його ділянку шкіри. Особливо прикрі міжособистісні психологічні конфлікти формуються у випадках наявності виразного свербіжу та розчухів патологічних висипань на ділянках шкіри, не прикритих одягом. І ці вмотивовані переживання відбуваються на фоні загальної високої психологічної стурбованості-стресу населення від реальної щоденної загрози суттєво постраждати від чергового артилерійського

чи ракетного обстрілу за місцем свого знаходження. Мали місце кілька звернень вимушених тимчасових переселенців по відеозв'язку з вимогою кудись терміново відселити такого дерматологічного хворого. І таке дистанційне «консультування» було вкрай нервовим і не завжди успішним. Найбільш результативним воно було лише у випадках, коли серед таких осіб був хоч хтось із медичною освітою, чи особа наділена адміністративними повноваженнями. Найменш результативним було консультування молодих жінок з малими дітьми та осіб дуже похилого віку, обтяжених різноманітною соматичною патологією.

За перші півроку війни було отримано декілька сотень запитів від різних пацієнтів з дерматологічними проблемами. Домінуюча частина цих людей мали різні клінічні прояви алергічної реакції на шкірі та слизових, простого або оперізуючого герпесу, псоріазу, екземи, рожевого лишая та різноманітних травматичних пошкоджень шкіри.

Висновки. В умовах повномасштабної війни вдалося доволі оперативно створити робочу систему дистанційного навчання основам дерматовенерології для вітчизняних та іноземних студентів у НМУ імені О.О. Богомольця та консультування профільних пацієнтів. Отримано переважно позитивний досвід її використання впродовж березня-липня 2022 року шляхом активного використання інтернет зв'язку та онлайн спілкування в Zoom, Facebook та Telegram.

Найбільш виразний педагогічний ефект спостерігався при раптових (непередбачуваних) онлайн зверненнях пацієнтів за консультацією під час проведення учбових занять. В таких випадках фаховий вишкіл студентів, що приймали активну участь в обговоренні того чи іншого клінічного випадку, був максимальним і виразно сприяв формуванню у них клінічного мислення та основ професійного психотерапевтичного спілкування з пацієнтами.

Наведені данні є результатом виконання дослідницької роботи (номер державної реєстрації: 0121U108877).